

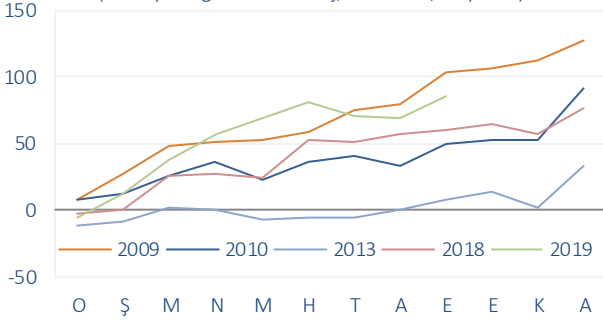
Bütçe Eylül'de 17,7 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçe açığı Eylül'de yıllık bazda %197 oranında genişleyerek 17,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %3,3 ile sınırlı oranda artarak 63,1 milyar TL'ye ulaşırken, bütçe harcamaları %20,5 artışla 80,8 milyar TL oldu. Eylül 2018'de 4,3 milyar TL fazla veren faiz dışı denge ise bu yılın aynı ayında 5,6 milyar TL açık verdi.

Geçtiğimiz yılın ilk dokuz ayında 56,7 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı, bu yılın aynı döneminde 85,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Yıllara Göre Bütçe Açığının Seyri

(enflasyona göre düzeltilmiş, kümülatif, milyar TL)

Vergi gelirlerinde sınırlı yükseliş...

Ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın vergi gelirleri üzerindeki etkisi Eylül ayında da devam etti. Geçtiğimiz yıldan bu yana zayıf bir performans gösteren vergi gelirleri Eylül'de yıllık bazda %6,8 yükseldi. Vergi gelirlerindeki yükselişte akaryakıt ve tütün mamullerinden alınan özel tüketim vergisinin (ÖTV) hızlı biçimde artması belirleyici oldu. Eylül ayında akaryakıt ve tütün mamullerinden alınan ÖTV sırasıyla %71 ve %25,6 oranında yükseldi. Eylül ayında, dış ticaret tarafında yaşanan gelişmelere bağlı olarak ithalde alınan KDV %22,2 oranında gerileyerek bütçe gelirlerindeki artışı 4,7 puan sınırladı. Geçtiğimiz yıl bütçe performansında önemli rol oynayan faizler, paylar ve cezalar kaleminin katkısı bu yıl önemli ölçüde azaldı. Diğer çeşitli gelirler kaleminde yıllık bazda yaşanan 3

milyar TL'lik gelir kaybıyla faizler, paylar ve cezalar bütçe gelirlerindeki artışı 4,1 puan sınırladı.

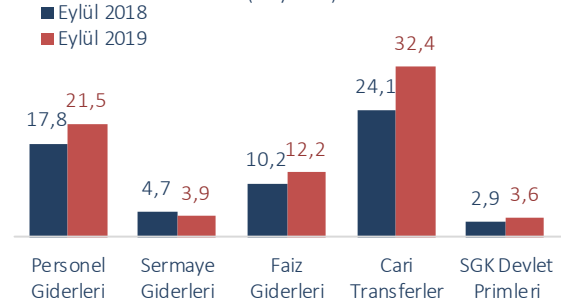
İlk üç çeyrekte bütçe gelirleri geçtiğimiz yıla kıyasla %19,6 oranında genişledi. TCMB kârının bütçeye aktarılmasına bağlı olarak teşebbüs ve mülkiyet gelirleri söz konusu yükselişe 12,3 puan ile en büyük katkıyı verdi.

Bütçe harcamaları...

Sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderlerindeki artış paralelinde Eylül ayında cari transferler bütçe harcamalarına en fazla katkı sağlayan kalem oldu. Bütçe harcamalarında yıllık bazda kaydedilen %20,5'lik artışın 8,5 puanı söz konusu kalemdeki artıştan kaynaklandı. Borçlanma maliyetlerinde son dönemdeki azalışın etkisiyle faiz harcamalarının artış hızı yavaşlamakla birlikte bütçe giderlerini yükseltmeye devam ediyor. Diğer taraftan, sermaye giderleri ile sermaye transferlerinin Eylül'de bütçe harcamalarındaki artışı sınırlandırdığı görüldü.

Bütçe Harcamaları

(milyar TL)

Beklentiler...

Bütçe göstergelerindeki bozulma başlıca gelir kaynağı konumundaki vergi gelirlerinin zayıf seyretmesiyle Eylül ayında da devam etti. Böylece yılın ilk üç çeyreğinde bütçe açığı son yılların en kötü performanslarından birini kaydetti. Yılın geri kalanında, borçlanma maliyetlerindeki azalışın ve ekonomik aktivitedeki sınırlı toparlanmanın, bütçe performansını destekleyebileceğini düşünüyoruz.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Eylül		% Değişim	Ocak-Eylül		% 2019 Bütçe	YEP Hedefi	YEP Tahmini	Gerç./ YEP Tahmini (%)
	2018	2019		2018	2019				
Harcamalar	67,0	80,8	20,5	603,5	739,6	22,5	961,0	992,4	74,5
Faiz Harcamaları	10,2	12,2	19,0	60,4	81,5	34,9	117,3	103,1	79,0
Faiz Dışı Harcamalar	56,8	68,7	20,8	543,1	658,1	21,2	843,7	899,3	73,2
Gelirler	61,1	63,1	3,3	546,8	653,8	19,6	880,4	867,4	75,4
Vergi Gelirleri	49,2	52,6	6,8	459,4	485,3	5,6	756,5	667,6	72,7
Diğer Gelirler	11,8	10,5	-11,4	87,5	168,5	92,7	123,9	199,8	84,3
Bütçe Dengesi	-6,0	-17,7	197,0	-56,7	-85,8	51,3	-80,6	-125,0	68,7
Faiz Dışı Denge	4,3	-5,6	-	3,7	-4,3	-	36,7	-21,9	19,8

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bař Ekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürlер
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayřim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.